

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ
ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
(УкрНДІЛГА)

вул. Пушкінська, 86, м. Харків, 61024.
E-mail: uriffm@uriffm.org.ua

Телефон +38 (057) 704-10-02
Факс +38 (057) 704-10-02

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор УкрНДІЛГА,
чл.-кор. НАН і НААН України,
д-р с.-г. наук проф.

В. П. Ткач

«09» червня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО РОБОЧУ ПРОГРАМУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
В УКРАЇНСЬКОМУ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-
ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ім. Г.М. ВИСОЦЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

Схвалено Вченою
радою УкрНДІЛГА,
протокол № 7
від 09 червня 2021 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Українському ордена «Знак Пошани» науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького (далі – Положення) розроблено як складова частина системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УкрНДІЛГА (далі – Інститут).

1.2. Положенням встановлюються єдині вимоги до змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни, передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в Інституті.

1.3. Положення розроблено відповідно до таких законодавчих і нормативних документів: Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1187 від 30.12.2015 (зі змінами); Положення про організацію освітнього процесу в УкрНДІЛГА; Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні в УкрНДІЛГА; Рекомендацій Міністерства освіти і науки України з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти від 09.07.2018 № 1/9-434.

1.4. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом Інституту, який розробляється та затверджується в порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в УкрНДІЛГА

1.5. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється науковим працівником (лектором) для кожної навчальної дисципліни на підставі навчальної програми дисципліни та робочого навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за дисциплінами (освітньо-наукових програм). Робоча програма розробляється на один рік.

1.6. Для різних форм навчання (денна, заочна) розробляється єдина робоча програма навчальної дисципліни з виділенням в ній аудиторних занять, самостійної й індивідуальної роботи, форм контролю тощо для кожної з них.

1.7. Здобувачам вищої освіти має бути забезпечений вільний і зручний постійний доступ до робочої програми. Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр.

1.8. Загальний обсяг робочої програми навчальної дисципліни повинен становити від 5 до 20 сторінок з урахуванням обсягу дисципліни.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни.

Робоча програма навчальної дисципліни містить титульний аркуш і такі розділи:

1. Опис навчальної дисципліни.
2. Мета та завдання навчальної дисципліни. Передумови для вивчення

дисципліни (наприклад, перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо).

3. Очікувані результати навчання з дисципліни.

4. Програма навчальної дисципліни:

Тематичний план навчальної дисципліни. Теми практичних, лабораторних занять. Самостійна робота.

Індивідуально-консультативна робота.

5. Методи навчання.

6. Методи контролю.

7. Критерії оцінювання результатів навчання.

8. Рекомендовані джерела інформації (основна література, допоміжна література, інформаційні ресурси в Інтернеті).

2.2. Зміст складових робочої програми навчальної дисципліни.

2.2.1. Титульний аркуш робочої програми містить загальну інформацію: назва навчальної дисципліни, назва установи, структурний підрозділ, який відповідає за дисципліну, рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо-наукова програма, вид дисципліни, мова навчання, інформація про затвердження, вихідні дані (рік розроблення); 2-га сторінка містить інформацію про розробника(ів) - викладач чи викладачі, які розробили робочу програму, вихідні дані (рік розроблення), інформація про затвердження.

2.2.2. Опис навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці та містить такі характеристики дисципліни як: профіль підготовки (галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційний рівень); обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять; кількість годин на аудиторну (лекційну, практичну, лабораторну) та самостійну роботу аспіранта; вид індивідуального завдання (за наявності); форма навчання (денна, заочна); рік підготовки та семестр; розподіл навчальних годин за видами занять (у тому числі на виконання індивідуального завдання), а також вид (екзамен, залік) семестрового контролю.

2.2.3. Мета та завдання навчальної дисципліни. Мету вивчення навчальної дисципліни формулюють як бажаний кінцевий результат, отриманий після вивчення здобувачем навчального матеріалу. Завдання навчальної дисципліни визначають як результати навчання, загальні та фахові компетентності, що деталізують програмні результати навчання, визначені освітньою програмою підготовки.

2.2.4. Очікувані результати навчання. Це те, що повинен знати й уміти здобувач після завершення вивчення дисципліни. Програмне компетентність навчальної дисципліни розуміють як динамічну комбінацію знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати навчальну та подальшу професійну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти.

2.2.5. Програма навчальної дисципліни містить перелік тем усіх лекцій, які викладаються. Також має бути представлено орієнтовний перелік питань,

що виноситься на вивчення за кожною темою.

2.2.6. Тематичний план навчальної дисципліни подається у вигляді таблиці та містить розподіл навчального часу на вивчення кожної теми за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

2.2.7. Теми практичних (лабораторних) занять подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається тема лабораторного (практичного, семінарського) заняття, кількість аудиторних годин на опрацювання кожної теми для денної та заочної форм навчання.

2.2.8. Самостійна робота. Завдання для самостійної роботи подаються у вигляді таблиці, в якій зазначається форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання аспірантами та нормування часу.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння аспірантом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Самостійна робота здобувача передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних занять, самостійне опрацювання навчального матеріалу до окремих модулів або тем у вільний від аудиторних занять час.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення та дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

2.2.9. Індивідуальне завдання виконується здобувачем під керівництвом викладача та полягає у виконанні індивідуальних завдань, що є однією з форм організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах. Індивідуальні завдання – це частина навчального матеріалу з дисципліни, що має на меті поглибити, узагальнити та закріпити знання, отримані здобувачами в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються самостійно і не входять до тижневого аудиторного навантаження здобувача. Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях.

2.2.10. Методи навчання. Методи навчання окремої навчальної дисципліни – це методи взаємодії між викладачем і здобувачами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок. У розділі коротко описують основні методи і технології, використовувані на лекційних, практичних, лабораторних заняттях.

2.3. Форми поточного та підсумкового контролю. Розділ має містити виклад змісту і «технології» оцінювання знань здобувачів, а саме – різних видів навчальних робіт, які зобов'язаний виконати здобувач під час проведення поточного контролю та підсумкової атестації (семестровий контроль). Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на практичних заняттях тощо. Модульний контроль – це різновид контрольних заходів для оцінювання навчальної діяльності здобувачів на визначених етапах. Форма проведення модульного контролю визначається групою забезпечення

спеціальності. Результати поточного контролю враховуються під час заліку та виставлення підсумкової оцінки (балів) із дисципліни, якщо її вивчення завершується екзаменом. Екзамен може проходити в усній формі за екзаменаційними білетами, у письмовій формі за контрольними завданнями або у формі тестування. Форму проведення семестрового контролю зазначають у робочій навчальній програмі дисципліни. Розділ містить розподіл балів, які здобувачі можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролю.

2.4. Рекомендовані джерела інформації (основна література, допоміжна література, інформаційні ресурси в Інтернеті) Перелік рекомендованої літератури складається з основної та допоміжної літератури.

До основної літератури слід включити нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці Інституту або у загальному доступі мережі Інтернет (з посиланням на конкретні сайти електронних бібліотек) та підручники і навчальні посібники, видані викладачами Інституту.

У список допоміжної літератури включаються інші підручники та посібники, різні довідкові та вітчизняні й зарубіжні періодичні видання; монографії та статті з тематики даної дисципліни, опубліковані викладацьким складом Інституту, методичні рекомендації відповідної тематики.

Інформаційні ресурси в Інтернеті повинні містити посилання на документи і масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, депозитаріях тощо), які можуть бути корисними при вивченні навчальної дисципліни.

Зразок робочої програми навчальної дисципліни наведено у додатку.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Робоча програма навчальної дисципліни розробляється як окремий документ в електронній і паперовій формі, погоджується з гарантом освітньо-наукової програми, затверджується рішенням групи забезпечення спеціальностей, першим заступником директора з наукової роботи та скріплюється печаткою Інституту. Не затверджена та не скріплена печаткою робоча програма навчальної дисципліни не дає права викладачеві на проведення занять.

3.2. Робочі програми навчальних дисциплін мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти побажань чи зауважень.

3.3. Поточні зміни до робочої програми навчальної дисципліни, що стосуються уточнень системи контролю й оцінювання знань, змін планів практичних, лабораторних занять, переліку основної та допоміжної літератури, змін у робочих навчальних планах тощо можуть вноситися щорічно до початку нового навчального року у вигляді додатку до робочої програми. Додаток до

робочої програми оформлюється з дотриманням вимог до того розділу, до якого вносяться зміни (доповнення). Зміни затверджуються на засіданні групи забезпечення спеціальностей і додаються до основної програми.

3.4. Розроблена та затверджена робоча програма навчальної дисципліни зберігається у секторі підготовки наукових кадрів у паперовому та електронному варіанті, групах забезпечення спеціальностей.

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Усі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та ухвалюються на засіданні Вченої ради Інституту.

Державне агентство лісових ресурсів України
Національна академія наук України
 Український ордена «Знак Пошани» науково-дослідний інститут
 лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького
 (УкрНДІЛГА)

вул. Пушкінська, 86, м. Харків, 61024.
 E-mail: uriffm@uriffm.org.ua

Телефон +38 (057) 704-10-02
 Факс +38 (057) 704-10-02

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Директор УкрНДІЛГА
 _____ ПІБ
 «___» _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

назва

рівень вищої освіти	третій освітньо-науковий
галузь знань:	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність:	205 «Лісове господарство»
вид дисципліни:	
мова навчання:	українська

20____ – 20____ навчальний рік

Робоча програма дисципліни _____ для
аспірантів за напрямом підготовки 20 Аграрні науки та продовольство,
спеціальністю 205 Лісове господарство.

Розробники:

_____

Обговорено та рекомендовано до затвердження рішенням групи
забезпечення спеціальності 205 Лісове господарство (протокол № _____ від
_____)

Керівник групи забезпечення спеціальності
205 Лісове господарство _____ ПІБ

Погоджено:
гарант освітньої програми 205 Лісове господарство _____ ПІБ

© УкрНДІЛГА імені
Г. М. Висоцького 20__ р.
© _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань: _____ (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Модулів –	Спеціальність:	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин:		-й	-й
	Кваліфікація:	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	год.
Вид контролю:			
екз.	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета .....

Завдання .....

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

повинен знати: .....

вміти: .....

3. Програма навчальної дисципліни Змістовий модуль 1. ....

Тема 1. ....

Тема 2. ....

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за змістовим модулем 1												
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за змістовим модулем 2												
Усього годин												
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

8. Індивідуальні завдання

9. Методи навчання

10. Методи контролю

11. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Приклад для заліку (рекомендований)

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену та заліку (рекомендований)

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (залік, екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, практики	для заліку
90–100	відмінно	зараховано
82–89	добре	
75–81		
64–74		
60–63	задовільно	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Рекомендована література

- Базова
Допоміжна
Інформаційні
ресурси**
1. ...
1. ...
1. ...

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні груп забезпечення спеціальностей, затверджується заступником директора з наукової роботи.

3. Формат бланка – А4 (210 x 297 мм).